

НАРЕДБА № 16 ОТ 30 МАЙ 2008 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ КАРТОФИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

В сила от 13.06.2008 г.

Издадена от министъра на земеделието и храните

Обн. ДВ. бр.54 от 13 юни 2008г., изм. ДВ. бр.49 от 30 юни 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015г., доп. ДВ. бр.25 от 24 март 2017г., изм. ДВ. бр.87 от 19 октомври 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.57 от 26 юни 2020г., изм. ДВ. бр.41 от 3 юни 2022г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат:

1. категориите семена от картофи, които се предлагат на пазара на Европейския съюз (ЕС);
2. контролът на семената от официалните органи с цел сертификация;
3. условията, при които семената се предлагат на пазара;
4. изискванията, на които трябва да отговарят семената при сертификация - полска инспекция (включително изисквания за пространствена изолация), опаковане, етикетиране и окачествяване;
5. условията и редът за последващ контрол; броят на партидите, които подлежат на последващ контрол;
6. вносът на семена от трети страни;
7. търговията със семена, произведени при специфични условия; семена със специфично предназначение;
8. контролът на предлаганите на пазара семена.

(2) Тази наредба се прилага за семена от културата картофи - *Solanum tuberosum* L.

Чл. 2. Наредбата не се отнася за семена от картофи, предназначени за износ в трети страни.

Глава втора. КАТЕГОРИИ СЕМЕНА

Чл. 3. Семената от картофи се произвеждат и сертифицират в категории:

1. базови;
2. сертифицирани.

Чл. 4. (1) "Базови семена картофи" са клубените картофи:

1. които са произведени под отговорността и контрола на лицата по чл. 26 от Закона за посевния и посадъчния материал (ЗППМ) съгласно

възприетите методи и практики на сортоподдържане и извършван контрол за здравето им състояние;

2. които са предназначени основно за производство на семена от категория "сертифицирани семена";

3. които съответстват на изискванията за базови семена, посочени в приложения № 1 и 2;

4. за които чрез изпитвания от официалните органи по чл. 7 е установено, че отговарят на изискванията по т. 1 - 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Базовите семена се разделят на три класи за целите на търговия между държавите - членки на Европейския съюз - "ЕС класа 1", "ЕС класа 2" и "ЕС класа 3", когато съответстват на изискванията на Директива на Съвета 93/17/ЕИО от 30 март 1993 г., определяща общностните класи на базовите семена картофи заедно с условията и обозначенията, приложими за същите класи (ОВ, L 106, 30.4.1993, стр. 7 - 10), въведена в Наредба № 15 от 2015 г. за търговия на предбазови, базови и сертифицирани семена картофи от съответните класи на пазара на Европейския съюз (ДВ, бр. 59 от 2015 г.) (Наредба № 15 от 2015 г.), респ. на приложения № 1 и 2 на тази наредба.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Базовите семена от класите по ал. 2 се произвеждат от изходни семена (изходен материал), съответстващи на изискванията на Директива на Съвета 93/17/ЕИО, въведена в Наредба № 15 от 2015 г.

(4) Базовите семена от класи "ЕС класа 1" и "ЕС класа 2" могат да се преразмножават в следващите в низходящ ред класи.

(5) Базовите семена от класи "ЕС класа 1", "ЕС класа 2" и "ЕС класа 3" могат да се преразмножават като базови семена (без означение за класа) по условията на чл. 4, ал. 1.

(6) Базовите семена от класи "ЕС класа 1", "ЕС класа 2", "ЕС класа 3" и базовите семена (без означение за класа) са предназначени основно за производство на сертифицирани семена, класи "А" и "Б".

(7) Семена от картофи, категория базови семена, произведени в други държави членки и търгувани на територията на страната с означение за класа, която не съответства на означението на класите по Директива 93/17/ЕИО, се приемат като базови семена "ЕС класа 3".

Чл. 5. (1) "Сертифицирани семена картофи" са клубените картофи:

1. които са произведени пряко от базови семена или от сертифицирани семена (класа "А" за класа "Б") или по искане на селекционера, заявител на сертификацията от семена преди базовите по чл. 6, които съответстват на изискванията за базови семена, посочени в приложения № 1 и 2, установени чрез изпитвания от официалните органи по чл. 7;

2. които са предназначени главно за производство на картофи за други цели, различни от семепроизводство;

3. които съответстват на изискванията за сертифицирани семена, посочени в приложения № 1 и 2;

4. за които чрез изпитвания от официалните органи по чл. 7 е установено, че съответстват на изискванията по т. 1 - 3.

(2) Сертифицираните семена от картофи се разделят на класа "А" и класа "Б" в съответствие с изискванията, посочени в приложения № 1 и 2.

Чл. 6. (1) Семената на селекционера на сорта, от генерации преди базовите, се сертифицират в категория предбазови семена по условията на базови семена в случаите по чл. 5, ал. 1, т. 1 и чл. 9, ал. 1.

(2) Изходните семена (изходният материал) от картофи, предназначени за класите базови семена, когато се търгуват, могат да се сертифицират като предбазови семена по условията на чл. 9, ал. 2.

Глава трета.

КОНТРОЛ НА СЕМЕНАТА ОТ ОФИЦИАЛНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ СЕРТИФИКАЦИЯ

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Контролът на семената в Република България се извършва от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) съгласно чл. 3 и 4 ЗППМ и от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) съгласно чл. 3 и 5 ЗППМ.

(2) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва сертификация на семената от картофи от категории базови и сертифицирани чрез полска инспекция на посевите, лабораторни анализи - "Елайза тест" за здравно състояние и окачествяване, за установяване съответствието им с изискванията по приложения № 1, 2 и 3.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Българската агенция по безопасност на храните извършва фитосанитарен контрол на семената от картофи съгласно Наредба № 8 от 2015 г. за фитосанитарния контрол (ДВ, бр. 19 от 2015 г.) (Наредба № 8 от 2015 г.) и издава фитосанитарен (растителен) паспорт.

Глава четвърта.

УСЛОВИЯ, ПРИ КОИТО СЕМЕНАТА СЕ ПРЕДЛАГАТ НА ПАЗАРА

Чл. 8. (1) Семената от картофи се предлагат на пазара само ако са сертифицирани от категориите базови и сертифицирани.

(2) На пазара базовите семена могат да се предлагат и от класите "ЕС класа 1", "ЕС класа 2" и "ЕС класа 3".

(3) "Сертифицираните семена" се предлагат на пазара от класа "А" и класа "Б".

Чл. 9. (1) На пазара могат да се предлагат и семена от категория предбазови семена, ако са сертифицирани по условията на базови семена.

(2) При предлагане на пазара на изходни семена (изходен материал), предназначени за производство на съответните класи базови семена, те се търгуват като предбазови семена, когато:

а) (изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) съответстват на изискванията на Наредба № 15 от 2015 г., и

б) са сертифицирани по условията за базови семена, ако съответстват на:

- приложение № 1, табл. 2, т. 4, 5 и 6 за съответната класа базови семена, за която са предназначени;
- приложение № 2, таблицата, колонка 2, за класите базови семена, и
- приложение № 3, таблицата, за съответната класа базови семена, за която са предназначени.

Чл. 10. (1) На територията на Република България могат да се търгуват семена, различни от разрешените за търговия по чл. 8 и 9, предназначени за:

1. научни цели или селекционна дейност, или
2. опитни цели - демонстративни и/или производствени - от сортове, за които е подадена заявка за сортоизпитване, но все още не са вписани в официалната сортова листа на Република България.

(2) Генетично модифицираните семена по ал. 1, т. 2 трябва да съответстват на изискванията на Закона за генетично модифицираните организми с оглед предотвратяване на рисковете за здравето на хората, за животните, растенията и въздействието върху околната среда.

(3) За извършване на оценка за въздействието на генетично модифицираните семена върху околната среда се прилагат разпоредбите по чл. 7, ал. 4 на Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в официалната сортова листа на Република България и общия каталог на държавите - членки на ЕС (ДВ, бр. 51 от 2006 г.), въвеждаща разпоредбите на чл. 7 (4) от Директива на Съвета 2002/53/ЕО от 13 юни 2002 г. за общия каталог на сортовете земеделски растителни видове (ОВ, L 193, 20.7.2002, стр. 1).

(4) Разрешенията за предлагане на пазара на семената по ал. 1, т. 2 по предназначение, опаковката, маркировката и определените за целта количества се определят в съответствие с Решение на Комисията от 1 декември 2004 г. относно приложението на правилата за изпълнение, с които държавите членки могат да разрешават предлагането на пазара на семена, които принадлежат към сортове, за които е подадено заявление за вписване в националния каталог на сортовете на земеделските растителни видове или зеленчукови видове, но все още не са приети (2004/842/ЕО) (ОВ, L 362, 9.12.2004), въведено в Наредба № 17 от 2007 г. за условията и реда за получаване на разрешения за лица, които предлагат на пазара семена, предназначени за научни цели или селекционна дейност, или семена от сортове, за които е подадена заявка за вписване, но все още не са одобрени за вписване в официалната сортова листа, предназначени за демонстративни и/или производствени опити (ДВ, бр. 77 от 2007 г).

(5) Разрешенията за лица, регистрирани на територията на страната като производители и търговци на посевен материал, за предлагане на пазара на семена по ал. 1, в съответствие с изискванията по ал. 4, се издават от изпълнителния директор на ИАСАС при подадена молба по образец на изпълнителния директор на ИАСАС, съгласно реда, определен с наредбата по ал. 4.

Глава пета.

ИЗИСКВАНИЯ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ СЕМЕНАТА ПРИ СЕРТИФИКАЦИЯ

Раздел I. Общи положения

Чл. 11. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва сертификация на семената от картофи с цел установяване:

1. автентичността, сортовата чистота и здравето състояние на културата при полска инспекция и/или чрез лабораторни методи - тест "Елайза", и

2. качеството на семената от картофи чрез извършване на дейностите по окачествяване.

Чл. 12. (1) За извършване на сертификация лицата по чл. 28 ЗППМ подават заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС. Образци на заявленията се предоставят на заявителите от териториалното звено (ТЗ).

(2) Процедурите по сертификация на семена от картофи са съгласно Наредба № 8 от 2007 г. за процедурите по сертификация и/или одобрение на произвеждания и търгуван посевен материал от групите земеделски растения - зърнени, маслодайни и влакнодайни, фуражни, зеленчукови, картофи и цвекло (ДВ, бр. 29 от 2007 г.).

Раздел II. Изисквания при полска инспекция

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Полската инспекция се извършва с цел установяване съответствието на посева с изискванията по приложение № 1 по методи, утвърдени от министъра на земеделието, съгласно чл. 31, ал. 6 ЗППМ.

(2) Семепроизводствените посеви трябва да бъдат отделени един от друг, както и от посеви за производство на картофи за консумация, с необходимата пространствена изолация съгласно приложение № 1, раздел I.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Посевите за производство на класите базови семена от картофи при полска инспекция трябва да съответстват на изискванията, посочени в приложение № 1 на Наредба № 15 от 2015 г., респективно на изискванията на приложение № 1 на тази наредба.

(4) Посеви за производство на изходни семена от картофи за класите базови семена при полска инспекция трябва да съответстват на изискванията на:

а) (изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) приложение № 1 на Наредба № 15 от 2015 г., и

б) приложение № 1, т. 4, 5 и 6 от тази наредба за съответната класа базови семена, за която са предназначени.

(5) Резултатите от полската инспекция се отразяват в акт за полска инспекция по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Раздел III. Заготовка, опаковане и етикетиране на семената

Чл. 14. (1) Семената от картофи от одобрените при полска инспекция посеви се изваждат, транспортират и складираат отделно от картофите, предназначени за цели, различни от семепроизводство.

(2) Когато е бракувана част от посева, посевният материал от нея задължително се изважда отделно.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Семената от картофи, одобрени с акт за полска инспекция и с документ от последващ контрол ("Елайза тест"), издадени от ИАСАС, за които има фитосанитарен (растителен) паспорт от БАБХ, че съответстват на фитосанитарните изисквания, се заготвят и сортират по фракции в хомогенни партиди. Документ от "Елайза тест" не се изисква за семена, категория "сертифицирани", класа "Б".

(2) При заготовката на клубените с цел сортиране се използват квадратни сита при следните условия:

а) дребните клубени не трябва да преминават през квадратно сито със страна 25 mm (долно сито);

б) едрите клубени не трябва да преминават през квадратно сито със страна 35 mm (долно сито); размерите на долното и горното сито трябва да са кратни на числото 5 и разликата в размерите им не трябва да е повече от 25 mm.

(3) Сортировката на произведените в страната семена от картофи е, както следва:

а) дребна фракция - от 25 mm до 35 mm;

б) едра фракция - от 35 mm до 60 mm.

Чл. 16. (1) Заготвените в хомогенни партиди семена се опаковат, като нетната маса на опаковките се определя от заявителя.

(2) Една партида не трябва да съдържа повече от 3 % семена с размер, по-малък от минималния или по-голям от максималния за съответната фракция, съгласно чл. 15.

Чл. 17. (1) Семена от картофи, получени по метода на тъканни култури чрез микроразмножаване, чиито размери не съответстват на посочените в чл. 15, ал. 2 и 3, могат да се търгуват с отклонения от изискванията по тази наредба при сертификацията им по отношение на:

1. специфично обозначаване на семената с индикация за прилагания метод на микроразмножаване;

2. размерите на клубените;

3. промяна в изискванията за опаковане и етикетиране.

(2) Условията по ал. 1 се определят с решение (акт) на ЕК, взето по съответната процедура съгласно чл. 4 и 7 на Решение 1999/468/ЕО от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията.

Чл. 18. "Базовите" и "сертифицираните" семена от картофи се предлагат на пазара в хомогенни партиди, в запечатани и/или пломбирани опаковки или контейнери, съгласно чл. 19 и 20. Опаковките трябва да са нови и контейнерите да са чисти.

Чл. 19. (1) Опаковките с "базови" и "сертифицирани" семена се запечатват официално в присъствие на упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС лице или от лицата по чл. 28 ЗППМ под контрола на ИАСАС.

(2) Опаковките се запечатват по такъв начин, че да не могат да бъдат отваряни, без да се наруши целостта на системата на запечатване, или да се оставят следи от подправяне на официалния етикет по чл. 20 на опаковката и/или на контейнера.

(3) Всяка система на запечатване включва най-малко официалния етикет по чл. 20, като може да включва и официална пломба.

(4) Специфични системи на запечатване на опаковките за гарантиране условията по ал. 2 и 3 могат да се използват в страната с решения на ЕК, взети по съответната процедура.

(5) Официално запечатаните опаковки не могат да бъдат отваряни и запечатвани отново освен с разрешение на ИАСАС в случаите на презаготовка или химически третирания на семената при спазване разпоредбите по ал. 1.

(6) В случай на повторно запечатване по ал. 5 на етикета по чл. 20 се отбелязват датата на повторното запечатване/повторното вземане на проба и името на органа, разрешил повторното запечатване - ИАСАС.

(7) Упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС длъжностно лице проверява на място извършваните дейности по ал. 5 и 6, като разходите за присъствие на длъжностното лице са за сметка на заявителя.

Чл. 20. (1) Опаковките с "базови" и "сертифицирани" семена се етикетират от външната страна с официален етикет, съответстващ на изискванията по приложение № 4. Информацията в етикета се изписва на един от официалните езици на Европейската общност, като за произведените и търгувани на територията на страната семена информацията се изписва на български език.

(2) Когато етикетът на опаковката е нанизан на канап, поставя се и официална пломба, за да се гарантира системата на запечатване.

(3) Цветът на етикета е:

1. бял - за "базови семена";
2. син - за "сертифицирани семена", класа "А" и "сертифицирани семена", класа "Б".

(4) Разрешава се използването на официални самозалепващи се етикети върху опаковки от подходящ за целта материал.

(5) (Нова - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) В официалния етикет се включва по ясен начин растителен паспорт, който се поставя върху общия етикет непосредствено над официалния етикет и има същата ширина като него. Растителният паспорт се издава от БАБХ или от получил/и/те разрешение оператор/и.

Чл. 21. (1) Допуска се информацията от етикета по чл. 20, ал. 1 да бъде отпечатана на опаковките в съответствие с модела на етикета по начин, който не позволява нейното заличаване, под контрола на ИАСАС и при условия, определени с решение (акт) на ЕК, взето по съответната процедура, съгласно чл. 4 и 7 на Решение 1999/468/ЕО от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията.

(2) След издадено решение (акт) на ЕК относно условията за отпечатване на етикети върху опаковките упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС лице проверява на място спазени ли са изискванията по ал. 1, за което съставя протокол.

Чл. 22. (1) Опаковките с "базови" и "сертифицирани" семена се придружават от официален документ, чийто цвят съответства на цвета на етикета за съответната категория, съдържащ най-малко задължителната информация съгласно приложение № 4 - т. 3, 4, 5 и 6. Документът се изготвя по такъв начин, че да се избегне объркване с официалния етикет по чл. 20.

(2) Документът по ал. 1 не се изисква, ако информацията е отпечатана върху опаковката по начин, който не позволява нейното заличаване, или ако етикетът е самозалепващ се или устойчив на късане.

Чл. 23. (1) Опаковките с "базови" и "сертифицирани" семена могат да имат и етикет на производителя и/или търговеца, който е различен от официалния етикет и съдържа информация на производителя и/или търговеца. Информацията от етикета може да бъде отпечатана на опаковката.

(2) Условията по ал. 1 се определят от Европейската комисия.

Чл. 24. За семена от генетично модифицирани сортове на всеки етикет или документ, придружаващ партидата семена, се отбелязва, че сортът е генетично модифициран.

Чл. 25. (1) Химическите третираня на "базовите" и "сертифицираните" семена се отбелязват на официалния етикет, на етикета на производителя/търговеца или на опаковката.

(2) Не се разрешава търговия с посевен материал от картофи, който е третиран с инхибитори на покълването.

Раздел IV.

Изисквания при окачествяване на семена от картофи

Чл. 26. Семената от картофи се окачествяват по партии, заготвени съгласно изискванията по раздел III.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Окачествяването на семената се извършва с цел установяване съответствието им с изискванията по приложение № 2, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, съгласно чл. 31, ал. 8 ЗППМ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Семената от класите "базови семена" при окачествяване трябва да съответстват на изискванията на приложение № 2 на Наредба № 15 от 2015 г., респ. на изискванията на приложение № 2 на тази наредба.

(3) Изходните семена от картофи (изходният материал) с цел търговия като предбазови семена се окачествяват по условията на базови семена с означение за класа съгласно изискванията по приложение № 2.

Чл. 28. (1) За окачествяване на семената от картофи се вземат проби от заготвени хомогенни партиди.

(2) Броят на партидите семена, произведени от съответния посев, съответства на броя на фракциите. Големината на партидата се определя от количеството заготвени семена от съответната фракция.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Пробите по ал. 1 се вземат по методи, утвърдени от министъра на земеделието, съгласно чл. 31, ал. 6 ЗППМ.

(4) Вземането на проби и окачествяването се извършват от длъжностно лице, упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС.

(5) Пробите се вземат в присъствието на заявителя или упълномощено от него лице.

(6) Длъжностното лице по ал. 4 взема проба от всяка партида с големина не по-малко от 200 kg за партиди, опаковани в чували, и 500 клубена - за партиди в контейнери.

(7) Взетата проба се окачествява от лицето по ал. 4 на място в деня на вземането ѝ.

(8) Анализираниите семена от пробата се опаковат и запечатат отново в присъствие на лицето по ал. 4, като върху етикетите се отбелязва датата на повторното запечатване и се поставя печат на ИАСАС. Семената принадлежат към качествена партида.

Чл. 29. За резултатите от окачествяването лицето по чл. 28, ал. 4 издава документ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 30. (1) Когато семената от картофи не отговарят на изискванията, определени в чл. 27, и когато условията по чл. 31 не са приложими, те не могат да се сертифицират.

(2) Семената по ал. 1 не могат да се търгуват. Заявителят е длъжен да върне издадените етикети в ТЗ на ИАСАС.

Чл. 31. Когато семената от картофи не отговарят на изискванията, посочени в таблицата на приложение № 2, или на съответната фракция по чл. 15, заявителят може да поиска презаготовка/пресортиране. Партидите семена след пресортиране подлежат отново на окачествяване и "Елайза тест".

Раздел V.

Изисквания за сертифициране

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол сертифицира категориите семена, когато отговарят на изискванията по приложения № 1, 2 и 3, за които има издадени документи от ИАСАС - акт за

полска инспекция, документ от "Елайза тест" и документ от окачествяване и фитосанитарен (растителен) паспорт, издаден от БАБХ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Класите "базови семена" се сертифицират по условията на ал. 1 и когато отговарят на изискванията на Наредба № 15 от 2015 г.

(3) "Предбазовите семена" в случаите по чл. 6, ал. 1 се сертифицират по условията на ал. 1 и когато отговарят най-малко на изискванията за "базови семена" без класа.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Изходните семена (изходният материал) в случаите на търговия като предбазови семена се сертифицират, когато за тях има издадени документи съгласно ал. 1 и когато отговарят на изискванията по Наредба № 15 от 2015 г., както и на изискванията по приложения № 1, 2 и 3 на тази наредба съгласно чл. 9, ал. 2, буква "б".

(5) (Доп. - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) За семената по ал. 1 - 4 ИАСАС издава сертификат по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС, с който семената се търгуват. Сертификатът има срок на действие до края на есенно-зимния период (през който се извършва трайно съхранение на наличните количества семена от картофи).

(6) (Доп. - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) Семената по ал. 5, за които има издаден сертификат, след трайно съхранение през есенно-зимния период подлежат на ново окачествяване. Когато резултатите от окачествяването показват съответствие с изискванията по приложение № 2, издава се нов сертификат със срок на действие съгласно ал. 5, върху официалния етикет на опаковките по приложение № 4, раздел I, този факт се отбелязва (по т. 8). Когато опаковките и етикетите на семената от партида, на която предстои ново окачествяване, са повредени или с лош търговски вид, партидата се преразфасова в нови опаковки, издават се нови етикети от ИАСАС, извършва се окачествяване на семената и се издава нов сертификат със срок на действие съгласно ал. 5.

(7) (Нова - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) Сертификатите по ал. 5 и 6 след изтичането на срока им на действие се считат за невалидни.

Чл. 33. За извършваните от ИАСАС дейности - полска инспекция, вземане на проби, окачествяване, "Елайза тест" и/или грунтов контрол, и за издаваните документи лицата по чл. 28 ЗППМ, подали заявление за сертификация, заплащат такси в размер, определен с Тарифата за таксите, които се събират от ИАСАС по Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни и Закона за посевния и посадъчния материал, приета с ПМС № 310 от 2004 г. (ДВ, бр. 104 от 2004 г.).

Глава шеста.

СЕРТИФИКАЦИЯ, ОПАКОВАНЕ И ЕТИКЕТИРАНЕ НА СЕМЕНА ОТ ГЕНЕРАЦИИ ПРЕДИ "БАЗОВИТЕ" ("ПРЕДБАЗОВИ СЕМЕНА") С ЦЕЛ ТЪРГОВИЯ

Чл. 34. (1) Семената от генерации преди "базовите" - "предбазови семена", се сертифицират, опаковат и етикетират в случаите, посочени в чл. 6, при спазване на следните изисквания:

1. да са произведени в съответствие с приетите методи и схеми за поддържане на сорта и контрол за здравето им състояние;
  2. да са предназначени основно за производство на базови семена;
  3. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) да съответстват на минималните изисквания за базови семена (за изходните семена с цел търговия като предбазови - и на изискванията по Наредба № 15 от 2015 г.);
  4. да е установено чрез изпитвания от официалните органи по чл. 7, че отговарят на изискванията по т. 1 и 3;
  5. да са опаковани съгласно изискванията по тази наредба, и
  6. опаковките да носят официален етикет, който съдържа информацията по приложение № 5.
- (2) Етикетът по ал. 1, т. 6 е бял на цвят с една диагонална виолетова линия.

Глава седма.

ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Последващият контрол се осъществява чрез лабораторни методи - "Елайза тест" и/или методи на грунтов контрол, утвърдени от министъра на земеделието, съгласно чл. 37, ал. 4 ЗППМ.

Чл. 36. На последващ контрол подлежат:

1. всички партии "предбазови семена", предназначени за търговия, "базови семена", в т.ч. "ЕС класа 1", "ЕС класа 2" и "ЕС класа 3" и "сертифицирани семена" класа "А";
2. семена в търговската мрежа при контролни проверки от ИАСАС;
3. семена, внос от трети страни.

Чл. 37. (1) За извършване на последващ контрол на семената по чл. 36, т. 1 проби се вземат от семепроизводствения посев след обезлистването му.

(2) Проби за последващ контрол на семената по чл. 36, т. 2 и 3 се вземат съответно от наличните количества семена, които се търгуват към момента на извършваната проверка, или от партидите семена, внос от трети страни.

(3) Вземането на проби за последващ контрол се извършва от длъжностно лице, упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС.

(4) За взетите проби се съставя протокол по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС, след заплатена такса в размер, определен с Тарифата за таксите, които се събират от ИАСАС по Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни и Закона за посевния и посадъчния материал, приета с ПМС № 310 от 2004 г.

Чл. 38. (1) Пробите за последващ контрол са съответно:

1. за "базови семена", в т.ч. класите базови семена, и за "предбазови семена", предназначени за търговия - 250 клубена;
2. за "сертифицирани семена" класа "А" - 150 клубена;
3. за семена, внос от трети страни - 130 клубена.

(2) Размерът на пробите по ал. 1 е съобразен с изискванията на методите за последващ контрол, за целите на които се използва цялата проба.

Чл. 39. (1) Резултатите от последващия контрол се отразяват в документ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) Документът се издава от упълномощено от изпълнителния директор на ИАСАС лице.

(3) Документът се издава в срок до 5 дни от отчитане на резултатите след заплатена такса в размер, определен с Тарифата за таксите, които се събират от ИАСАС по Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни и Закона за посевния и посадъчния материал, приета с ПМС № 310 от 2004 г.

Чл. 40. Когато резултатите от последващия контрол покажат, че семената съответстват на изискванията по приложение № 3, те могат:

1. да се сертифицират в съответните категории и класи по чл. 36, т. 1;
2. да се търгуват - в случаите по чл. 36, т. 2 и 3.

Чл. 41. (1) Когато резултатите от последващия контрол покажат, че семената не отговарят на изискванията съгласно приложение № 3, те не могат да се сертифицират и да се търгуват.

(2) Етикетите от опаковките на семената по ал. 1 в случаите по чл. 36, ал. 2 се връщат в ТЗ на ИАСАС.

Глава осма.

ВНОС НА СЕМЕНА ОТ ТРЕТИ СТРАНИ

Чл. 42. (1) Семена от трети страни могат да бъдат внасяни на територията на страната при прилагане разпоредбите на глава седма на ЗППМ и при взето решение (акт) на ЕК за съответната трета страна, че произвежданите в нея семена от картофи съответстват на произвежданите в държавите членки по условията на Директива на Съвета 2002/56/ЕО от 13 юни 2000 г. за търговията със семена от картофи (ОВ, L 193, 20.7.2002, стр. 60).

(2) За семената, внос от трети страни, в количество над два килограма е необходимо на етикета и/или на придружаващия семената документ, и/или в договора за внос да бъде записана следната информация:

1. растителен вид - ботаническо наименование на вида;
2. сорт;
3. категория, еквивалентна на категорията семена, произведени в Европейската общност;
4. страна производител и официален контролен орган;
5. страна експедитор;
6. вносител - име, фирма;
7. количество на семената.

Глава девета.
СЕМЕНА, ПРОИЗВЕДЕНИ ПРИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛОВИЯ;
СЕМЕНА СЪС СПЕЦИФИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Чл. 43. (1) Допуска се търговия на семена от картофи на територията на страната в следните случаи:

1. семена от картофи в комбинация с други растителни видове с цел използването им като генетичен ресурс за райони с естествена и полустествена растителност, подложени на генетична ерозия, или

2. биологично производство на семена от картофи, или

3. химически третираны семена от картофи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) В случаите по ал. 1, т. 1 растителните видове и количествата семена от тях трябва да бъдат разрешени от Министерството на земеделието, както и да бъдат обявени местностите, за които ще се използват.

(3) Условията за семената по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се определят от Европейската комисия.

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) За местни сортове и сортове, които са естествено адаптирани към местните или за съответния район условия, застрашени от генетична ерозия, предназначени за консервация "in situ" и трайно използване на растителни генетични ресурси, вписани в Официалната сортова листа (ОСЛ) на Република България като "сортове за консервация" и принадлежащи към растителния вид картофи, се прилагат изключения от изискванията на наредбата относно производството, сертификацията и търговията със семена от тези сортове.

(2) Всички останали изисквания за производство, сертификация и търговия на семена от "сортове за консервация" извън посочените в чл. 43б - 43л са по реда на тази наредба.

Чл. 43б. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) За семена от "сортове за консервация" се допускат изключения от условията за сертифициране, приложими за растителния вид картофи, съгласно чл. 8 на наредбата, и могат да се предлагат на пазара, когато са спазени изискванията по ал. 2 и 3.

(2) Семената на "сортове за консервация" се сортоподдържат съгласно възприетите практики (методи) и схеми за сортоподдържане на сорта от лицата по чл. 26 ЗППМ при спазване изискванията по чл. 27, ал. 1 ЗППМ.

(3) Семената на "сортове за консервация", принадлежащи към картофите, се сертифицират от производителите на семената, когато отговарят на следните условия:

1. имат задоволителна сортова чистота, установена при извършване на полска инспекция (съответните прегледи); не е задължителна официална полска инспекция (прегледи) от инспектори на ИАСАС;

2. съответстват на изискванията за посевни качества на семена от картофи категория "сертифицирани семена" (класи "А" и "Б") чрез проведено окачествяване за установяване съответствието с изискванията на приложение № 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Семената от картофи по ал. 3 се придружават от фитосанитарен (растителен) паспорт, издаден от БАБХ в съответствие с Наредба № 8 от 2015 г.

(5) По искане на производителя полската инспекция и окачествяването могат да се извършат от инспектори на ИАСАС.

Чл. 43в. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) Семената от картофи от "сорт за консервация" могат да бъдат произведени и сертифицирани само в района на произход, определен по условията на чл. 25 от Наредба № 77 от 2006 г. за реда за признаване за вписване на нови сортове земеделски растителни видове в Официалната сортова листа на Република България и Общия каталог на държавите - членки на ЕС (ДВ, бр. 51 от 2006 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Когато условията за производство и сертифициране на семена от картофи от "сортове за консервация", предвидени в чл. 43б, не могат да бъдат изпълнени в района на произход поради специфични проблеми на околната среда, могат да бъдат одобрени допълнителни райони за производство на семената, като се вземе предвид информацията за това от МЗМ (органът за растителни генетични ресурси за страната по смисъла на тази наредба). Произведените и сертифицирани в тези райони семена могат да се търгуват само в обявените райони на произход.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Министерството на земеделието/ИАСАС съобщава (нотифицира) на ЕК и на другите държави членки допълнителните райони за производство, които са предвидени за одобрение по условията на ал. 1.

(4) Ако ЕК и другите държави членки в рамките на 20 дни от получаване на уведомлението по ал. 3 не поискат разглеждане на случая от Постоянния комитет по семена и посадъчен материал за земеделието, градинарството и горското стопанство, който може да наложи ограничения или условия за обозначаване на такива райони, допълнителните райони по ал. 2 могат да бъдат одобрени.

Чл. 43г. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) За целите на сертификация на семена от картофи от "сортове за консервация" се извършват изпитвания, за да се установи дали семената съответстват на изискванията по чл. 43б.

(2) Изпитванията по ал. 1 са под отговорността на производителя и се извършват чрез провеждане на полска инспекция, вземане на проби и окачествяване на семената от картофи.

(3) За провеждане на изпитванията се прилагат международни методи, когато има установени такива, или други подходящи методи, ако към момента не съществуват международни методи, приложими за дадения местен сорт.

(4) В съответните случаи по прилагането на ал. 3:

1. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) полската инспекция се извършва по методи, утвърдени от министъра на земеделието съгласно чл. 31, ал. 6 ЗППМ;

2. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) вземането на проби и окачествяването на

семената се извършват по методи, утвърдени от министъра на земеделието съгласно чл. 31, ал. 8 ЗППМ.

(5) Полската инспекция по ал. 2 се извършва с цел установяване съответствието на посева с изискванията по чл. 43б, ал. 3, т. 1. За проведената полска инспекция производителят изготвя акт за полска инспекция, в който се посочва сортовата чистота на посева.

(6) За извършване на окачествяването се вземат проби от заготвени партиди семена.

(7) Минималната маса на пробите е посочена в чл. 28, ал. 6.

(8) Семената от картофи се окачествяват с цел установяване съответствието им с изискванията, определени по чл. 43б, ал. 3, т. 2; за окачествяването - документ за качество на семена от картофи от "сортове за консервация".

(9) Когато семената съответстват на изискванията по чл. 43б, ал. 3, т. 1 и 2, производителят на семена от "сортове за консервация" издава документ за семената от картофи от "сортове за консервация", в който посочва сортовата чистота и резултатите от окачествяването на картофите.

Чл. 43д. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) При заготовка на семена от картофи от "сортове за консервация" във връзка с тяхната сортировка не са задължителни изискванията по чл. 15, ал. 2 и 3 по отношение размера на клубените. Производителите могат да приемат различни от посочените размери и да не разделят картофите на фракции, при условие че допустимите размери на клубените гарантират качеството на посевния материал.

(2) Семената от картофи от "сортове за консервация" могат да се предлагат на пазара заготвени в хомогенни партиди, в запечатани опаковки или контейнери, снабдени със система за запечатване съгласно ал. 4.

(3) Опаковките и контейнерите се запечатват от производителя по такъв начин, че да не могат да бъдат отворени, без да се наруши целостта на системата на запечатване или да се оставят следи от действия върху етикета на производителя по чл. 43е или върху опаковката или контейнера.

(4) За да се гарантира запечатването на опаковките и контейнерите по ал. 3, всяка система на запечатване включва най-малко етикета по чл. 43е, като може да включи и поставянето на печат или пломба.

Чл. 43е. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) Опаковките и контейнерите със семена от "сортове за съхранение" се етикетират от външната страна с етикет на производителя или върху опаковката се отпечатва или поставя с печат/щемпел информацията от етикета, посочена в приложение № 6.

Чл. 43ж. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) Семената от картофи от "сортове за консервация" се търгуват само ако са изпълнени условията:

1. произведени са в района на произход или в допълнителен район за производство, одобрен по реда на чл. 43в, ал. 2 - 4;

2. търговията на семена се осъществява в района на произход.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Допускат се изключения от ал. 1, т. 2, като

могат да бъдат одобрени от МЗм допълнителни райони на територията на страната, в които да се извършва търговията на семена от "сортове за консервация", предназначени за тези допълнителни райони, ако условията в районите са съпоставими с условията на района на произход на съответния "сорт за консервация" по отношение на естествените и полуестествени местообитания (ареали) на този сорт.

(3) В случаите на одобрени райони по ал. 2 с цел запазване на "сорта за консервация" в района на произход от произведеното количество семена се осигурява (гарантира) чрез контрол от ИАСАС най-малко такова количество, необходимо за производство на количествата семена, определени в чл. 43з.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Министерството на земеделието информира ЕК и държавите членки за одобрените райони по ал. 2.

(5) В случаи на одобрени допълнителни райони за производство по чл. 43в, ал. 2 - 4 не се прилага изключението съгласно ал. 2 за посочените допълнителни райони.

Чл. 43з. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) Количеството семена от картофи от "сорт за консервация", търгувано на територията на страната, не трябва да е повече:

1. от 0,3 % от общото количество семена от картофи, използвано за една реколтна година (търговска година); или

2. от необходимо количество семена за засяване на площ от 100 хектара (ha).

(2) За търговия се приема по-голямото количество семена от определените по ал. 1, т. 1 и 2.

(3) Общото количество семена от всички "сортове за консервация" за вида картофи, търгувано на територията на страната, не трябва да е повече от 10 % от общото количество семена от вида, използвано годишно в страната.

(4) В случаите, когато изчисленото количество семена по ал. 1, т. 1 или ал. 3 е по-малко от необходимото за засяване на 100 хектара площ, се гарантира (осигурява) такова количество, необходимо за засяване на 100 хектара площ независимо от максималното количество семена от картофи, използвано годишно в страната.

Чл. 43и. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Производителите на семена от картофи от "сортове за консервация" информират МЗм преди началото на всеки производствен сезон за размера и местоположението на площите за производство на семена в обявения район на произход (район на производството).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Когато обявеният размер на площите по ал. 1 се окаже по-голям и количествата семена, които могат да се произведат, са повече от допустимите за търговия по чл. 43з, МЗм определя за всеки засегнат производител количеството, което може да търгува през съответния производствен сезон (за съответната търговска година).

Чл. 43к. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Министерството на земеделието и ИАСАС провеждат официален контрол (наблюдение) на посевите за проверка съответствието с разпоредбите на тази наредба относно "сорта за консервация", районите на произход (на производство) и количествата търгувани семена от картофи съгласно чл. 43з.

(2) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва официален последващ контрол на партидите семена от "сортове за съхранение", предназначени за пускане на пазара или в търговската мрежа, чрез случайни контролни проверки за установяване съответствието на сортовата чистота с изискванията по чл. 43б, ал. 3, т. 1.

Чл. 43л. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) (1) Производителите на семена от картофи от "сортове за консервация", регистрирани на територията на страната, писмено заявяват в ИАСАС семепроизводството за съответната година, разположението и размера на площите в района на произход (района на производство), както и произхода на изходните семена за семепроизводство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) Производителите/търговците на семена от картофи от "сортове за консервация", регистрирани на територията на страната, подават информация в МЗМ за произведените и пускани на пазара количества семена за всеки производствен сезон (търговска година).

(3) При поискване от ЕК или други държави членки се предоставя информация за количествата семена от картофи от всеки "сорт за консервация", пуснати на пазара в страната.

Глава десета.

КОНТРОЛ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ НА ПАЗАРА СЕМЕНА

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Контролът на предлаганите на пазара семена от картофи се извършва от ИАСАС и БАБХ съгласно глава осма на ЗППМ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Контролът на семената по време на търговия, извършван от ИАСАС и БАБХ съгласно ал. 1, се осъществява чрез проверки за установяване съответствието на семената с изискванията на наредбата.

Чл. 45. (1) Когато на територията на Европейската общност са организирани временни експерименти от страна на Европейската комисия във връзка с изпълнението на отделни разпоредби на Директива 2002/56/ЕО, Република България може да бъде освободена от определени задължения по тази директива, като степента на освобождаване се определя от ЕК и е в зависимост от разпоредбите, към които се отнасят временните експерименти, чиято продължителност не може да надхвърля 7 години.

(2) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол участва в организирани от ЕК сравнителни тестове и опити на взети

проби за последващ контрол от семена на картофи, търгувани по условията на Директива 2002/56/ЕО, въведена с тази наредба, провеждани на територията на Европейската общност.

(3) Сравнителните тестове и опити могат да включват и семена:

1. произведени в трети страни;
2. за биологично производство;
3. търгувани във връзка със съхраняването в естествената им среда и дълготрайното им използване като генетични растителни ресурси.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2022 г., в сила от 03.06.2022 г.) В случаи на временни затруднения поради недостиг на семена от картофи на пазара с цел тяхното преодоляване министърът на земеделието може да разреши за определен период от време определени количества семена да се предлагат на пазара в съответствие с решение на ЕК:

1. с отклонения от изискванията по тази наредба, или
2. от сортове, които не са вписани в Европейския каталог или в официалната сортова листа на Република България.

(2) Етикетът за семената по ал. 1, т. 1 трябва да съответства по цвят на категорията семена, за която са заявени за сертификация, като върху него или на самозалепващ се стикер, без да бъдат закривани реквизитите на етикета, се отбелязват действителните показатели на семената.

(3) Етикетът на семената по ал. 1, т. 2 е кафяв на цвят.

Чл. 47. (1) Забранява се въвеждането на допълнителни ограничения по отношение на характеристиките, условията за изпитване (сертификация), опаковането и етиктирането на семената от картофи, които се предлагат на пазара, освен предвидените в Директива 2002/56/ЕО, въведена с тази наредба.

(2) По искане на страната ни Европейската комисия може да разреши пускането на пазара на територията на цялата страна или на част от нея на семена от картофи, към които се прилагат по-строги мерки от предвидените в приложение № 1 и 2 на Директива 2002/56/ЕО, респ. приложения № 1 и 2 на тази наредба. Мерките са по отношение на вредни организми, които не се срещат в страната или в отделни райони, или такива, които са изключително опасни за посевите.

(3) В случаи на непосредствена опасност от поява или разпространение на вредни организми във връзка с ал. 2 разпоредбите могат се приемат от страната ни веднага след подаването на искането до окончателното решение от Европейската комисия.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Официален етикет" е етикет, издаден от ИАСАС или от сертифициращ/контролен орган на страна - износител на семена.

2. "Официални пломби" са устройства, маркирани с абrevиатура на сертифициращ/контролен орган, които се използват в системата на запечатване на опаковките.

3. "Грунтов контрол" е основен метод за проверка чрез полско парцелно изпитване на посевния материал с цел определяне на неговата сортова автентичност и сортова чистота.

4. "Елайза тест" е лабораторен метод за проверка на здравното състояние на семена от картофи.

5. "Фракция" е количество семена картофи с едни и същи размери, получени при сортировката на картофите.

6. "Инхибитор на покълването при картофите" е вещество, което блокира физиологичния процес покълване при картофите.

7. "Изходни семена картофи" ("изходен материал") са семена от картофи, получени по методите на тъканни култури или чрез клонова селекция в процеса на сортоподдържането, които са предназначени за производство на класите базови семена.

8. "Генетични ресурси" означава растителен материал, съдържащ функционални единици на наследственост и включващ съвременни културни видове, примитивни сортове и диви родственици на културни растения, с настояща или потенциална стойност за бъдещите поколения.

9. (изм. - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.) "Генетична ерозия" означава загуба във времето на генетичното многообразие (разнообразие) между и вътре в популациите или сортовете на един и същи вид или намаляване на генетичната база на вида вследствие човешка намеса или промяна в околната среда.

10. "Полуестествена растителност" означава растителност, отчасти засегната от човешки дейности.

§ 2. Не е търговия със семена от картофи, извън случаите по § 2 ЗППМ, предоставянето на семена на физически или юридически лица по договор, сключен за производство на земеделски суровини, предназначени за промишлена употреба или преразмножаване на семената от картофи за същата цел, ако лицата, които извършват тези услуги/дейности, не стават притежатели/собственици на доставените семена, както и на продуктите/реколтата от тези семена. Лицето, което доставя семената, трябва да представи копие от договора в ИАСАС.

§ 3. Конкретни условия за прилагане на § 2 се определят по съответната процедура от Европейската комисия.

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) С тази наредба се въвеждат Директива на Съвета 2002/56/ЕО от 13 юни 2002 г. за търговията със семена от картофи (ОВ, L 193, 20.7.2002, стр. 60); Директива на Съвета 2003/61/ЕО от 18 юни 2003 г. за изменение на директиви 66/401/ЕИО за търговията със семена от фуражни култури, 66/402/ЕИО за търговията със семена от зърнени култури, 68/193/ЕИО за търговията на вегетативен размножителен материал от лоза, 92/33/ЕИО за търговията със зеленчуков размножителен (посадъчен) материал, различен от семена, 92/34/ЕИО за търговията с овощен размножителен (посадъчен) материал и с овощни растения, предназначени за производство на плодове, 98/56/ЕО за търговията с размножителен (посадъчен) материал от декоративни растения, 2002/54/ЕО за търговията със семена от цвекло, 2002/55/ЕО за търговията със семена от зеленчукови култури, 2002/56/ЕО за търговията със семена от картофи и 2002/57/ЕО за търговията със семена от маслодайни и влакнодайни култури

(ОВ, L 165/23 от 3.7.2003); Директива на Комисията 2008/62/ЕО от 20 юни 2008 г., уреждаща някои дерогации за признаване на земеделски местни видове и сортове, които са естествено адаптирани към местните и регионалните условия и са застрашени от генетична ерозия, и търговията със семена и семена от картофи на тези местни видове и сортове (ОВ, L 162/13), чл. 10 до чл. 20; Директива за изпълнение 2013/63/ЕС на Комисията от 17 декември 2013 г. за изменение на приложения I и II към Директива 2002/56/ЕО на Съвета по отношение на минималните условия, на които трябва да отговарят посадъчният материал от картофи и партидите с посевен материал от картофи (ОВ, L 341 от 18.12.2013 г.), Директива за изпълнение (ЕС) 2016/317 на Комисията от 3 март 2016 г. за изменение на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета по отношение на официалния етикет на опаковките със семена (ОВ, L 60 от 5 март 2016 г.) и Директива за изпълнение (ЕС) 2020/177 на Комисията от 11 февруари 2020 г. за изменение на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 68/193/ЕИО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета, директиви 93/49/ЕИО и 93/61/ЕИО и директиви за изпълнение 2014/21/ЕС и 2014/98/ЕС на Комисията по отношение на вредителите по растенията върху семена и друг растителен репродуктивен материал (ОВ, L 41, 13.2.2020 г.).

Заклучителни разпоредби

§ 5. Тази наредба се издава на основание чл. 29, ал. 6, т. 5 от Закона за посевния и посадъчният материал.

§ 6. С тази наредба се отменя Наредба № 61 от 2003 г. за производство и търговия на посевен материал от картофи (обн., ДВ, бр. 10 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2006 г.).

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 16 ОТ 2008 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ КАРТОФИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

(ОБН. - ДВ, БР. 49 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 30.06.2009 Г.)

§ 5. С тази наредба се въвежда Директива на Комисията 2008/62/ЕО от 20 юни 2008 г., уреждаща някои дерогации за признаване на земеделски местни видове и сортове, които са естествено адаптирани към местните и регионалните условия и са застрашени от генетична ерозия, и търговията със семена и семена от картофи на тези местни видове и сортове (ОВ, L 162/13), чл. 10 до чл. 20.

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА

**№ 16 ОТ 2008 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ
КАРТОФИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

(ОБН. - ДВ, БР. 49 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 30.06.2009 Г.)

§ 6. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

**Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА
№ 16 ОТ 2008 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ
КАРТОФИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

(ОБН. - ДВ, БР. 79 ОТ 2015 Г, В СИЛА ОТ 01.01.2016 Г.)

§ 4. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2016 г.

**Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 21 ОТ 2007 Г.
ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ ЗЪРНЕНИ
КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

(ОБН. - ДВ, БР. 25 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 01.04.2017 Г.)

§ 9. Наредбата влиза в сила на 1 април 2017 г.

**Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА
№ 13 ОТ 2004 Г. ЗА РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ НА
ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ЗАГОТВИТЕЛИ НА ПОСЕВЕН И
ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ И ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА ТЪРГОВЦИ
НА ПОСЕВЕН И ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 87 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 19.10.2018 Г.)

§ 29. В Наредба № 16 от 2008 г. за търговия на посевен материал от картофи на пазара на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 54 от 2008 г.; изм., бр. 49 от 2009 г., бр. 79 от 2015 г.; доп., бр. 25 от 2017 г.) се правят следните изменения:

.....

5. Навсякъде в наредбата думите "министъра на земеделието и храните" се заменят с "министъра на земеделието, храните и горите", "Министерството на земеделието и храните" - с "Министерството на земеделието, храните и горите", "Наредба № 78 от 2006 г. за производство и търговия на базови семена картофи от съответните класи на пазара на Европейския съюз" - с "Наредба № 15 от 2015 г.", абривиатурата "МЗХ" се заменя с "МЗХГ", а "НСРЗ" - с "БАБХ".

.....

§ 33. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА
№ 99 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ
ФУРАЖНИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

(ОБН. - ДВ, БР. 57 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 26.06.2020 Г.)

§ 15. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА
№ 99 ОТ 2006 Г. ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПОСЕВЕН МАТЕРИАЛ ОТ
ФУРАЖНИ КУЛТУРИ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

(ОБН. - ДВ, БР. 41 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 03.06.2022 Г.)

§ 11. В Наредба № 16 от 2008 г. за търговия на посевен материал от картофи на пазара на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 54 от 2008 г.; изм., бр. 49 от 2009 г., бр. 79 от 2015 г., бр. 25 от 2017 г., бр. 87 от 2018 г. и бр. 57 от 2020 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието, храните и горите", "министърът на земеделието, храните и горите" и "министъра на земеделието, храните и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието", "министърът на земеделието" и "министъра на земеделието", а абревиатурата "МЗХГ" се заменя с "МЗм".

.....

§ 22. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник" с изключение на § 2, 13, 19, 20 и 21, които влизат в сила от 1 септември 2022 г.

Приложение № 1 към чл. 4, ал. 1, т. 3

(Изм. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.)

Изисквания към картофите при полска инспекция

I. Технологични норми за пространствена изолация

Изисквания за пространствена изолация	Пространствена изолация - минимални разстояния в m	
	посеви за производство на "базови"	посеви за производство на "сертифицирани семена"

	семена"	
1. От посеви картофи за консумация и от тютюн	25	1
2. Между сортове и между отделните категории	1	-

II. (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) Минимални изисквания при полска инспекция

1. При базовите семена картофи броят на растенията с отклонения от нормите за растеж на сорта и броят на растенията от други сортове не надвишава общо 0,1 %, а в прякото поколение общият им брой не надвишава 0,25 %.

2. При сертифицираните семена картофи броят на растенията с отклонения от нормите за растеж на сорта и броят на растенията от други сортове не надвишава общо 0,5 %, а в прякото поколение общият им брой не надвишава 0,5 %.

3. Посадъчният материал от картофи отговаря на следните изисквания относно наличието на регулирани некарантинни вредители (РНКВ) или болести, причинени от РНКВ, и съответните категории, посочени в таблицата по-долу:

РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Праг за растения, отглеждани за базов посадъчен материал от картофи	Праг за растения, отглеждани за сертифициран посадъчен материал от картофи
Blackleg (<i>Dickeya</i> Samson <i>et al. spp.</i> [1DICKG]; <i>Pectobacterium</i> Waldee emend. Hauben <i>et al. spp.</i> [1PECBG])	1,0 %	4,0 %
<i>Candidatus</i> Liberibacter <i>solanacearum</i> Liefting <i>et al.</i> [LIBEPS]	0 %	0 %
<i>Candidatus</i> Phytoplasma <i>solani</i> Quaglino <i>et al.</i> [PHYPSO]	0 %	0 %
Образуване на мозаични петна, причинено от вируси, както и симптоми, причинени от Potato leaf roll virus [PLRV00]	0,8 %	6,0 %
Potato spindle tuber viroid [PSTVD0]	0 %	0 %

РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Праг за прякото поколение на базов	Праг за прякото поколение на сертифициран посадъчен
--------------------------------------	------------------------------------	---

	посадъчен материал от картофи	материал от картофи
Симптоми на вирусна инфекция	4,0 %	10,0 %

4. Максималният брой поколения посадъчен материал от картофи от категория "базови" е четири, а общият брой поколения посадъчен материал от картофи от категория "предбазови" на полето и посадъчен материал от картофи от категория "базови" е седем.

Максималният брой поколения на сертифициран посевен материал от картофи е две.

Ако поколението не е посочено върху официалния етикет, се приема, че посадъчният материал от картофи е от най-голямото поколение, за което има разрешение по съответната категория.

Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 3

(Изм. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.)

Минимални качествени изисквания за партидите семена от картофи

Позволяват се следните допустими стойности на примеси, дефекти и РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ, при посадъчен материал от картофи:

1. наличие на почвени примеси и чужди тела: 1,0 % от масата за базов посадъчен материал от картофи и 2,0 % от масата за сертифициран посадъчен материал;

2. сухо и мокро гниене, с изключение на случаите, причинени от *Synchytrium endobioticum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* или *Ralstonia solanacearum*: 0,5 % от масата, от които мокро гниене 0,2 % от масата;

3. външни дефекти, например деформация или наранени клубени: 3,0 % от масата;

4. обикновена краста, при която е засегната повече от една трета от повърхността на клубените: 5,0 % от масата;

5. спаружени клубени поради прекомерна дехидратация или дехидратация, причинена от сребриста краста: 1,0 % от масата;

6. РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ, при партидите с посадъчен материал от картофи, посочени в таблицата по-долу:

РНКВ или симптоми, причинени от РНКВ	Праг за наличието на РНКВ по базовия посадъчен материал от картофи спрямо масата	Праг за наличието на РНКВ по сертифицирания посадъчен материал от картофи спрямо масата
<i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i> Liefting <i>et al.</i>	0 %	0 %

<i>Ditylenchus destructor</i> Thorne [DITYDE]	0 %	0 %
Черна шарка, при която поразената площ е повече от 10 % от повърхността на клубените, причинена от <i>Thanatephorus cucumeris</i> (A.B. Frank) Donk [RHIZSO]	5,0 %	5,0 %
Прашеста краста, при която поразената площ е повече от 10 % от повърхността на клубените, причинена от <i>Spongospora subterranea</i> (Wallr.) Lagerh. [SPONSU]	3,0 %	3,0 %

7. общо допустимо отклонение по т. 2 - 6: 6,0 % от масата за базовия посадъчен материал от картофи и 8,0 % от масата за сертифицирания посадъчен материал от картофи.

Приложение № 3 към чл. 7, ал. 2

Минимални изисквания при последващ контрол

Таблица

Изисквания	Норми					
	за "базови семена", %				за "сертифицирани семена", %	
	"ЕС класа 1"	"ЕС класа 2"	"ЕС класа 3"	базови без класа (по Директива 2002/56/ЕО)	класа "А"	класа "Б"
1	2	3	4	5	6	7
I. "Елайза тест"						
Растения, които показват симптоми на лека вирусна инфекция (причинени от вируси XS и M) или остра вирусна инфекция (причинени от вируси L и Y) - сборно						
	0,5	0,5	1	4	8	10

II. Грунтови

контрол

1. Сортова

чистота

Растения, които се отклоняват от дадения сорт, и растения от други сортове

0,5   1   1   1   3   3

2. Растения, които

показват симптоми на лека (мозайка) или остра (листно завиване и къдравост - черна шарка) вирусна инфекция - сборно

0,5   0,5   1   4   8   10

Забележка. Последващ контрол на сертифицирани семена класа "Б" се извършва в случаите по чл. 36, т. 2 и 3.

Приложение № 4 към чл. 20, ал. 1

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г., изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.)

Информация, която се поставя на официалния етикет

I. На официалния етикет на категориите семена от картофи се посочва следната информация:

1. ЕО правила и норми;
2. контролен/сертифициращ орган и държавата членка или техните инициали - (Република България (или BG), ИАСАС, София, бул. Цариградско шосе 125 (за страната);
  - 2а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г.) официално определен пореден номер;
3. вид - изписан с ботаническото му наименование на латиница; за произведените в страната семена - и наименованието, изписано на кирилица;
4. сорт, изписан с латински букви; за произведените в страната семена - и на кирилица;
5. категория и класа;
6. идентификационен номер на партидата (задължително за произведените в страната семена) или регистрационен номер на производителя;
7. произход на семената - държава;
8. месец и година на запечатване или на вземане на проби (задължително за произведените в страната семена);
9. декларирана нетна маса;
10. фракция - размери;
11. друга информация:
  - а) (изм. - ДВ, бр. 87 от 2018 г., в сила от 19.10.2018 г.) Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) - за страната;
  - б) регистрационен номер на лицата - по официалния регистър за фитосанитарен контрол (за страната);
  - в) (изм. - ДВ, бр. 25 от 2017 г., в сила от 01.04.2017 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) растителен паспорт, който съдържа следните означения:
    - аа) за движение в рамките на територията на Съюза:
    - ааа) в горния десен ъгъл на общия етикет - думите "растителен паспорт", изписани на български и английски език, разделени с наклонена черта;
    - ббб) в горния ляв ъгъл на общия етикет - знамето на Съюза с цветен или черно-бял печат;
    - бб) за въвеждане и движение в рамките на защитени зони:
      - ааа) в горния десен ъгъл на общия етикет - думите "растителен паспорт - 33", изписани на български и английски език, разделени с наклонена черта;
      - ббб) непосредствено под тези думи - научното наименование или код на съответния карантинен вредител или карантинни вредители от значение за защитената зона;

ввв) в горния ляв ъгъл на общия етикет - знамето на Съюза с цветен или черно-бял печат.

II. Минимални размери на етикетите - 110 mm x 67 mm.

Приложение № 5 към чл. 34, ал. 1, т. 6

Етикет за "предбазови семена" (семена от генерации преди "базовите")

I. На официалния етикет на "предбазовите семена" от картофи се посочва следната информация:

1. държава - Република България (за произведените в страната семена);
2. контролен/сертифициращ орган и държавата членка или техните инициали - (Република България (или BG), ИАСАС, София, бул. Цариградско шосе 125 (за страната);

3. вид - изписан най-малко на латиница с неговото ботаническо наименование, което може да бъде дадено в съкратена форма и без имената на авторите, или с общоизвестното му наименование, или и двете; за произведените в страната семена - ботаническото наименование, изписано на латиница, и наименованието на вида, изписано на кирилица;

4. сорт, изписан с латински букви и на кирилица (за произведените в страната семена);

5. обозначението "предбазови семена (ПБ)" или в случаите на "изходни семена" като "предбазови" - обозначението "предбазови семена (ПБ) за базови, класа/и ..... " (за произведените в страната семена);

6. идентификационен номер на партидата (задължително за произведените в страната семена) и/или регистрационен номер на производителя;

7. месец и година на запечатване или на вземане на проби (задължително за произведените в страната семена).

II. Минимални размери на етикетите - 110 mm x 67 mm.

Приложение № 6 към чл. 43е

(Ново - ДВ, бр. 49 от 2009 г., в сила от 30.06.2009 г.)

Етикет на производителя на семена от "сортове за консервация"

1. "ЕО правила и норми";

2. име и адрес на лицето (производителя на семена от "сортове за консервация"), което отговаря за опаковането и поставянето на етикети, или негов идентификационен знак (регистрационен номер);

3. година на запечатването на семената (опаковане и етикетиране), записано по следния начин: " запечатани на ..... (месец и година)";

4. вид;

5. наименование на сорта за консервация;

6. думите "сорт за консервация";

7. район на произход;

8. обозначаване района на производство, в случаите, когато той е различен от района на произход;

9. идентификационен (референтен) номер на партидата, даден от лицето по т. 2, което отговаря за опаковането и поставянето на етикети;

10. декларирана нетна или брутна маса.